
ESTERATSASTUS

Ohjeet & säännöt

Toteutetaan suomenmestaruuskilpailuissa, niihin liittyvissä karsinnoissa, mestaruusluokissa ja suositellaan käytettäväksi myös muiden järjestämässä esteratsastuskilpailuissa.

Laadittu 16.1.2021

Päivitetty 10.2.2022

2 Sisältö

1 Kansi

2 Sisältö

3 Yleistä tietoa esteratsastuksesta

4 Esteet

4.1 Yleistä esteistä

4.2 Estetyypit

4.3 Yksittäis- ja sarjaeste

5 Rata

5.1 Esteradan koko

5.2 Ratapiirros

6 Äänimerkit

7 Henkilökunta

8 Ratsastajan ja keppihevosen varustus

9 Arvostelumenetelmät

9.1 Arvostelu A

9.2 Uusinta

9.3 Virhepistetaulukko

3 Yleistä tietoa esteratsastuksesta

Esteratsastus keppihevosella lainaa paljon esteratsastuksesta oikeilla hevosilla. Mm. virhepisteet ja arvosteluperusteet tulevat hevosmaailman esteratsastuksen säännöistä. Oikean eläimen sijaan kuitenkin käytössämme on harrastusväline, keppihevonen. Näin ollen esteratsastus teknisesti mittaa ratsastajan esteratsastuskykyä, joita ovat mm. **ponnistusvoima, nopeus, tasapaino, muisti, kestävyys ja paineensietokyky**. Kuitenkin keppihevosella ratsastaessa usea harrastaja huomioi myös keppihevosensa taitotason ja luonteen. Näin ollen voidaan puhua myös, että tietty korkeus on hevosen hyppytaaso. Hevosen temperamentti saattaa antaa lisää tulisuutta ratsastukseen ja kun jokin menee pieleen, voimme sanoa esimerkiksi, että hevonen ei ollut tänään parhaimmillaan. Tämä persoonan mukainen harrastaminen on yksi keppihevostelun ulottuvuuksista, jota harvoin näkee muissa harrastuksissa.

Aikaesteratsastuksessa ratsastaja keppihevosensa kanssa suorittaa ennalta määritetyn esteradan tavoitellen puhdasta (= virhepisteetöntä) ja mahdollisimman nopeaa rataa.

4 Esteet

4.1 Yleistä esteistä

Este koostuu kahdesta elementistä: tolpasta ja puomista. Tolppia käytetään pareittain ja niiden väliin asetetaan puomi tai puomeja. Esteisiin voi kuulua myös muita elementtejä esim. yleisimpinä ovat numerot, laatat, johteet, lankut sekä vesimatot. Sen lisäksi sallittua on koristella esteitä mm. kukkasin ja erilaisin rakennelmin.

Standardia esteiden mittasuhteille ei ole. Tärkeintä on, että tolppien väliin jää tarpeeksi pitkä puomi ja/tai väli, jotta ratsastaja voi turvallisesti hypätä sen yli. Kuitenkin ahtaampia esteitä voi käyttää tekemällä radasta haastavamman, jolloin oikealla hyppytyylillä on merkitystä.

Tärkeää on ratsastajan turvallisuus oikeanlaisilla elementeillä. **Puomien tulee olla kevyitä ja ohuita.** Suositeltu materiaali on muovi kuten auraskepit tai muut ohuet muoviputket. Metallia, puu ja muut kovat ja periksiantamattoman tai painavat materiaalit eivät ole suositeltuja loukkaantumisen mahdollisuuden vuoksi. Harjanvarret ovat hyväksyttäviä, mutta esimerkiksi oikeilla hevosilla käytettäviä paksumpia puupuomeja ei saa käyttää.

Myös lankkujen, jotka joko asetetaan samoin kuin puomit kannakkeille tai seisovat omilla jaloillaan, on oltava turvallisia sekä niiden on annettava periksi kolautuksesta. **Tolppien tulisi pysyä tukevasti pystyssä.** Niiden tulisi sietää ilmavirtaa ja pieniä kolhaisuja, mutta kuitenkin kaatua kunnan törmäyksestä, jotta ratsastaja ei täysin runno itseään niihin esim. kaatuessaan. Myös tolppien jalkoihin tulisi kiinnittää huomiota. Liian pitkät jalat tai riittämätön tuki tolpalle on turvallisuusriski.

Kannakkeissa voidaan käyttää useampaa materiaalia. Naulat tai ruuvit lienevät suosituin vaihtoehto, mutta myös erilaiset metalli- ja puukannakkeet sopivat. Tärkeintä on, että kannakkeet pitävät puomin tarpeeksi vakaana päällään sekä puomi tippuu kannakkeilta ratsastajan kosketuksesta. Näin ollen puomin on oltava kannakkeen päällä, ei esim. asetettu kiinteästi tai liian syvälle kannakkeille. Puomin on pystyttävä tippumaan siihen suuntaan, mihin ratsastaja on menossa. Aivan pienimmästä tuulenvireestä puomi ei silti saa tippua. Kannakkeiden tulee olla tylppäpäisiä eikä liian ulkonevia. Puomi ei saa tippua liian syvälle kannakkeeseen (esim. puukannakkeen kuoppa ei saa olla liian syvä).

Esteisiin voi ja suositellaan laitettavaksi **hyppyjärjestyksen määräämä numero.** Tämä helpottaa radan opettelua ja toisaalta ohjaa ratsastajaa myös suorituksen aikana oikealle esteelle.

Esteen korkeus mitataan ylimmäisen puomin korkeimmalta keskikohdalta. Yleisesti pyritään pitämään esteen korkeus tasaluvuissa esim. 40 cm, 60 cm, 80 cm jne. Esteen leveys on yleensä puomin leveys ja esteen pituus taas on mitattu hyppysuunnan mukaan. Esimerkiksi okserin pituus mitataan ensimmäisen puomin ulkoreunalta toisen puomin ulkoreunaan puomien keskikohdalta.

4 Esteet

4.2 Estetyypit

- Pystyeste** Yleisin käytetty estetyyppi. Esteen leveydeltä korkeus on sama. Puomit ovat sijoitettu suoraan, joten pystyesteellä ei ole pituutta. Näin ollen pystyeste koostuu tolppaparista ja puomista tai puomeista. Puomien kanssa tai sijaan voidaan käyttää myös lankkuja.
- Pituuseste** Tässä estetyypissä on nimensä mukaan pituutta. Ratsastussuuntaan esteeseen on sijoitettu useampi osa. Kilpailuissa on suositeltavaa, ettei pituus ole suurempi kuin korkeus.
- Okseri** Pituuseste, jossa on kaksi peräkkäin asetettua osaa eli kaksi tolppaparia puomeineen. Etuosa ei saa olla korkeampi kuin takaosa. Joko osien puomit ovat saman korkuisia tai etummainen on alempana.
- Trippeli** Pituuseste, jossa on kolme perättäistä osaa. Ensimmäisen osan tulee olla matalin takimmaisen ollen korkein. Kaksi takimmaista osaa voivat joissain tapauksissa olla myös saman korkuisia.
- Muuri** Kiinteäksi naamioitu este, esim. tiilimuuriksi koristeltu. Yläosien on kuitenkin annettava periksi. Rakentamiseen voi käyttää mm. pahvilaatikoita. Muurilla on näin ollen hieman myös pituutta.
- Vesieste** Este vesihaudalla tai vesimatolla. Este (esim. pystyeste) on voitu sijoittaa haudan/maton eteen, päälle tai taakse.
- Vesihauta** Vedellä täytetty hauta tai matto, jossa ei varsinaista esteosaa. Vesihaudan eteen voi asettaa ponnahduselementin (alle 30 cm). Ponnahduselementti ei kuulu varsinaisesti esteeseen eikä sen kaatamisesta tule virhepisteitä. Virhepiste tulee veteen tai matolle astumisesta.

4.3 Yksittäis- ja sarjaeste

Yksittäiseste Este, joka ylitetään yhdellä hypyllä.

Sarjaeste Koostuu kahdesta tai kolmesta yksittäisesteestä. Esteiden välit eivät ole standardisoituja keppihevosilla, mutta esteiden väliin on mahdollista yhdestä kolmeen askelta. Joissain tapauksissa myös normaaleissa rataesteluokissa esteen voi tai se täytyy ratsastaa ”in and out” - tekniikalla, tutummin ”innarina”, jolloin esteiden väliin mahtuu tasan yksi laukka-askel. Esteet merkataan kirjaimin esim. 5a on ensimmäiseksi hypättävä, sitten 5b ja 5c. Sarjaeste on hypättävä kokonaisuudessaan, joten näin ollen kielto millä tahansa sarjan osalla velvoittaa ratsastamaan koko sarjan uudestaan.

5 Rata

Radan rakentamisessa ja suunnittelussa on keppihevosten kanssa huomattavasti vapaammat kädet kuin oikeille hevosille rataa suunnitellessa. Esteiden välejä, etäisyyksiä, radan kokoa tai estetyyppejä ei ole standardisoitu, vaan on vain suosituksia. Tämä antaa radan suunnittelijalle luovan vapauden suunnitella rata juuri siihen tilaan, missä se ratsastetaan. Myös erilaisia esteitä saa vapaammin käyttää. Lähestymiset voivat olla hiukan riskimpiä kuin oikeilla hevosilla. Kuitenkin turvallisuus on pidettävä aina mielessä ja etusijalla.

5.1 Esteradan koko

Esteradan suositeltu koko on noin 10 x 20 m. Pienempiinkin mittasuhteisiin saa rakennettua päteviä esteratoja. Suurempi kenttä mahdollistaa kuitenkin pidemmät esteiden välimatkat, jolloin myös nopeus korostuu. Rataa ei ole välttämätöntä rajata, mutta on suositeltua merkitä radan ulkoreunat kokonaan, jotta kukaan ei astu radalle ja kilpailijan tielle kesken suorituksen. On myös suositeltua merkitä radan reunoille sisään- ja uloskäynnit.

Estemestaruuskarsinnoissa suosittelemme kentän minimikooksi 7 x 10 m.

5.2 Ratapiirros

Ratapiirros on esitettävä kilpailijoille ennen luokan alkua, viimeistään rataa tutustuttaessa. Ratapiirrokseseen on sisällytettävä ainakin esteiden sijainnit ja hyppyjärjestys, lähtö- ja maalilinjat jos sellaisia käytetään, esteiden hyppysuunta (nuolet tai numerointi sillä puolella mistä hypätään) ja mahdolliset vaaralliset oikoreitit, joista tulee hylkäys. Esteet toivotaan piirrettävän niin, että niistä näkee estetyypin. Esimerkiksi pystyeste voi olla suora viiva, okseri kaksi viivaa yhdellä numerolla, erikoisesteet neliskulmio jne. Mahdollista on merkitä myös esim. koristelut radalla, suositellut ratsastusreitit ja lähestymiset esteille ja tarkemmin esteiden ulkonäkö. Mikäli muutoksia rataa tulee juuri ennen luokkaa, on kilpailijoita ohjeistettava rataa tutustumisessa ja merkittävä ratapiirrokseseen muutokset tai tehtävä täysin uusi ratapiirros.

Ratapiirrokseseen voi merkitä enimmäisajan ja arvostelumenetelmän (etenkin jos se on jokin muu kuin A.2.0), mutta nämä voidaan ilmoittaa myös muuten.

Esteet numeroidaan ratapiirroksessa ja itse radalla aloittaen esteestä nro 1, joka hypätään ensimmäisenä. Sarjaesteet numeroidaan samalla numerolla ja kirjaimella: ensimmäinen osa on esim 5a, toinen 5b ja kolmas 5c.

Radan esteiden korkeus saa olla enintään ratapiirroksessa tai muualla ilmoitettu korkeus. Yksittäiset esteet voivat olla matalampia kuin ilmoitettu korkeus ilman velvoitetta ilmoittaa asiasta kilpailijoille, mutta useamman esteen ollessa 5 cm matalampia kuin ilmoitettu korkeus, tulee asiasta tiedottaa kilpailijoille ajoissa. Tällöin korkeus voidaan merkitä esim: 40-50 cm.

Kun rata on suunniteltu ja rakennettu, se on hyvä **testiratsastaa**. Testiratsastaja ei saa olla kilpailija tai muuten kaikkien kilpailijoiden on päästävä testiratsastamaan rata. Mikäli tarpeeksi tasokasta ratsastajaa ei ole saatavilla, esteiden korkeutta voi tiputtaa testiratsastuksen ajaksi. Tärkeintä on katsoa, että etäisyydet ovat sopivat, lähestymiset mahdollisia ja järkevät ratsastustiet esteiden välillä esteettömiä (ei esim. vaaratilanteita tai huonoja oikomisasia aiheuttavia koristeita tiellä).

Esteet tulee merkitä etenkin pitkillä radoilla numeroin ja kirjaimin. Lyhyemmillä radoilla (esim. kuusi hyppyä) numerointi on vain suositus. Numeroinnin lisäksi esteet voidaan merkitä lipuin tai laatoin niin, että valkoinen on vasemmalla ja punainen oikealla. Nämä liput kertovat esteen hyppysuunnan ja leveyden. Hyppysuunnan voi kertoa myös asettamalla numeron sille puolelle, mistä este hypätään. Esteiden merkkien kaatamisesta tai siirtämisestä hyväksytysti ratsastettaessa ei tule virhepisteitä. Mikäli esimerkiksi lippu tippuu tolpastä, kun ratsastaja kolauttaa puomit alas, virhepisteet tulevat vain pudottamisesta. Samoin muiden radan koristeiden kaatamisesta, tiputtamisesta tai siirtämisestä ei tule lisävirhepisteitä. Yleisesti ottaen tällaiset elementit radalla ja esteissä kuitenkin on tarkoitettu väistettäväksi. Vain mikäli koristeen on kerrottu merkitsevän vaarallista oikomista, sen ylittäminen tai kaataminen tarkoittaa suorituksen hylkäämistä.

Samoin muiden radan koristeiden kaatamisesta, tiputtamisesta tai siirtämisestä ei tule lisävirhepisteitä. Yleisesti ottaen tällaiset elementit radalla ja esteissä kuitenkin on tarkoitettu väistettäväksi. Vain mikäli koristeen on kerrottu merkitsevän vaarallista oikomista, sen ylittäminen tai kaataminen tarkoittaa suorituksen hylkäämistä.

Mikäli **radan ulkoreunat** on merkitty jollakin elementillä (esim. puomi tai aita), niiden ylittämisestä, siirtämisestä tai kaatamisesta tulee hylkäys. Tämä katsotaan radalta poistumiseksi. Radalta ei saa suorituksen aikana poistua eikä sille saa tulla muita kuin suorittaja ja ratahenkilökunta sekä tuomari.

Radan rakennus ja ylläpito luokan aikana ja niiden välissä kuuluu ratahenkilökunnalle. He nostavat puomit ja kaatuneet elementit sekä asettavat ja siirtävät esteet. Joskus sama ratahenkilö voi ottaa myös aikaa ja/tai tuomaroida. Ratahenkilökunnan, ajanottajien sekä tuomarien on kuitenkin pysyttävä pois suorittajan tieltä. Rata voi alkaa lähtölinjalta ja loppua maalilinjaan. Se voi myös alkaa, kun ratsastaja nousee ensimmäiselle esteelle ja laskeutuu viimeiseltä. Tuomarilla on valta valita ajanoton alku ja loppu. Käytännöstä on tiedotettava kilpailijoille.

6 Äänimerkit

Tuomari voi antaa äänimerkkejä. Äänimerkeillä voidaan merkitä rataa tutustumisen alkua ja loppua, sekä sitä voi myös käyttää saadakseen huomion kilpailijoilta. Usein keppihevostutustutustumisen alkua ja loppua, sillä välimatkat eivät ole niin pitkiä, ettei puheääni kuuluisi. Näin ollen usein radan tutustumisen alku ja loppu ohjataan kertomalla. On suositeltavaa, että äänimerkkiä käytetään kuitenkin lähtömerkin antamiseen.

Yhdestä äänimerkistä, joka voi olla esim. kellon kilautus tai pilliin vihellys, on 45 sekuntia aikaa aloittaa rata eli ylittää lähtölinja tai nousta ensimmäiselle esteelle, mistä suorituksen alkaminen on sovittu.

Hylkäys on myös suositeltu ilmoitettavan **kahdella äänimerkillä** (esim. kaksi vihellystä). **Suorituksen aikana yhden äänimerkin** voi antaa tilanteissa, joissa ratsastaja täytyy pysäyttää. Tällaisia tilanteita on mm. esteen hajoaminen ilman kilpailijan osuutta asiaan. Mikäli ajanottaja on tarkka ja osaa pistää ajan tauolle tässä vaiheessa, suorituksen voi antaa jatkaa yhdellä äänimerkillä, kun tilanne on korjaantunut ja ajanotto jatkuu. Sama tehdään, jos ratsastajan kieltäytyessä esteestä putoaa puomi tai se siirtyy.

7 Henkilökunta

Henkilökuntaan kuuluu minimissään tuomari, ajanottaja ja ratahenkilö. Kaikkia heitä voi olla myös useampi tai mahdollisuuksien mukaan yksi henkilö voi tehdä useampaa tehtävää. Esim. ajanottaja voi myös olla ratahenkilökuntaa ja nostaa pudonneet puomit suoritusten välissä. Lisäksi henkilökuntaan voi kuulua kuuluttaja, sihteeri, lämmittelyalueen valvoja ja muita toimijoita. Tärkeintä on, että jokaiselle henkilökunnan jäsenelle on selkeää, mitkä tehtävät kuuluvat heille. Vähimmäismäärä yhtä luokkaa kohden on kaksi ihmistä, jotta tasapuolisuus esimerkiksi kiistatilanteissa voidaan turvata.

8 Ratsastajan ja keppihevosen varustus

Ratsastajan asulle ei ole vaatimuksia, ellei toisin mainita. Kuitenkin esteille **suositellaan iskuja vaimentavia kenkiä ja urheiluun sopivaa vaatetusta.** Kenkäpakko tulee olemaan estemestaruuksissa. Erilaisia tukia saa käyttää, mutta suositeltavaa on kuitenkin käyttää vain niitä tukia, joista on lääkäri, fysioterapeutti tai muu ammattilainen antanut lausunnon.

Keppihevosella tulee olla vähintään jonkinlaiset suitset ohjineen, ellei toisin mainita. Apuohjat, rintaremmit ja suojat on sallittu esteratsastuksessa. Poikkeuksista varustesääntöihin tulee ilmoittaa. Raippa on sallittu. Oikeilla hevosilla käytettävät turvavälineet kuten kypärä tai turvaliivi eivät tuo keppihevostutustutukseen lisäturvaa, eikä kypärää tai turvaliiviä sen takia suositella. Tällaiset raskaat turvavarustukset voivat jopa haitata suorittamista.

Sääntöjen vastaiset varusteet voivat johtaa hylkäykseen. Numerolaput keppihevosilla hyväksytään vain jos ne on määrätty järjestäjän toimesta. Muuten ne voivat aiheuttaa sekaannuksia. Varusteet on esiteltävä tuomarille hänen niin pyytäessä.

9 Arvostelumenetelmät

Esteratsastuksessa yleisin arvostelumenetelmä on A.2.0. Arvostelumenetelmä tulee ilmoittaa kilpailukutsussa joka luokassa.

9.1 Arvostelu A

Arvostelumenetelmä **A = virhepisteiden perusteella**

A.0 Perusradan ja/tai uusinnan ilman virhepisteitä suorittaneet ovat tasavertaisia. Ajalla ei ole merkitystä, joten virhepisteittä ratsastaneet palkitaan.

A.0.0 Ei uusintaa

A.0.1 Yksi uusinta

A.1 Saman virhepistemäärän perusradalla ja/tai uusinnassa saaneet ovat tasavertaisia.

A.1.0 Ei uusintaa

A.1.1 Yksi uusinta

A.2 Saman virhepistemäärän perusradalla ja/tai uusinnassa saaneet, sijoittuvat aikojen perusteella.

A.2.0 Ei uusintaa

A.2.1 Yksi uusinta

9.2 Uusinta

Jos arvostelumenetelmään on merkitty uusinta, niin uusinta tulee joko suorittaa heti joko radan jälkeen tai kun kaikki ratsastajat ovat suorittaneet perusradan. Uusinta suoritetaan samoilla säännöillä, kuin perusradassa.

9.2 Virhepistetaulukko

Ensimmäinen kieltäytyminen, hypättävän esteen ohi ratsastus

tai ylimääräinen voltti **4 vp**

Puomin tai lankun pudottaminen **4 vp /este**

Vesihaudan tai maton koskettaminen **4 vp**

Muurin hajottaminen **4 vp**

Kieltäytyminen tai ohiratsastus, jolloin esteen osa putoaa **4 vp**

Toinen tai molemmat kädet irtoavat ohjasta **4 vp**

Huomattava määrä ravi-/juoksuaskeleita radalla **4 vp**

Ylitetty enimmäisaika perusradalla, jossa aika ei ratkaise **1 vp jokaisesta alkavasta neljästä sekunnista**

Ylitetty enimmäisaika uusinnassa, jossa aika ratkaisee **1 vp jokaisesta alkavasta sekunnista**

Hylkäykseen johtaa

Toinen kieltäytyminen, hypättävän esteen ohi ratsastus tai ylimääräinen voltti	hylkäys
Toinen tai molemmat kädet irtoavat ohjasta toisen kerran	hylkäys
Ratsastajan käsi on irti ohjasta koko suorituksen ajan	hylkäys
Kaatuminen, kun ratsastajan polvi tai käsi tai isompi alue jalkapohjista ylemmästä vartalosta osuu maahan.	hylkäys
Selästä suistuminen, kun keppihevosen keppi lähtee jalkojen välistä kokonaan	hylkäys
Selkeä ontuminen tai muu vamma kesken rataa tai suorituksen loppuessa	hylkäys
Koko radan ravaaminen eli juokseminen	hylkäys
Lähtö ennen tuomarin lupaa tai lähtö yli 45 sekunnin jälkeen lähtömerkistä	hylkäys
Kaksinkertainen enimmäisajan ylitys	hylkäys
Väärän esteen hyppääminen tai esteen hyppääminen väärästä suunnasta	hylkäys
Vaarallinen oikoreitti	hylkäys
Keppihevosen hajoaminen, kuten pään irtoaminen kepeistä	hylkäys
Varustevaatimusten rikkominen	hylkäys
Henkilökunnan ohjeiden noudattamatta jättäminen	hylkäys
Rataan tutustuessa tuhoaa, hyppää luvattomasti tai siirtää esteitä	hylkäys
Toisen kilpailijan häiriköiminen	hylkäys
Ikärajattuun luokkaan osallistuminen, vaikka ei kuulu ikäryhmään	hylkäys
Rajatulta rata-alueelta poistuminen kesken suorituksen	hylkäys
Keskeytyspyynnöstä huolimatta jatkaminen (yksi äänimerkki)	hylkäys
Kentälle astuminen toisen kilpailijan suorituksen aikana	hylkäys
Muu luvaton oleilu kilpailukentällä	hylkäys
Radalle saapumatta jättäminen toisen kutsun jälkeen	hylkäys

Säännöt koskevat vain aikaesteratsastusta perusradalla. Tyyliluokille ja muille erikoisluokille laaditaan omat säännöt tai sovelletaan jo olemassa olevia käytäntöjä ja sääntöjä.